

Brussel, 28.3.2018
SWD(2018) 85 final

WERKDOCUMENT VAN DE DIENSTEN VAN DE COMMISSIE

SAMENVATTING VAN DE EFFECTBEOORDELING

bij

**Voorstel voor een Verordening van het Europees Parlement en de Raad
tot wijziging van Verordening (EG) nr. 924/2009 wat bepaalde kosten van
grensoverschrijdende betalingen in de Unie en valutawisselkosten betreft**

{ COM(2018) 163 final } - { SWD(2018) 84 final }

Samenvatting
Effectbeoordeling van de wijziging van Verordening (EG) 924/2009 om de kosten van grensoverschrijdende betalingen in de Gemeenschap te verminderen
A. Behoeftte aan actie
Waarom? Wat is het probleem?
De hoge kosten van grensoverschrijdende betalingen (6 % van alle betalingen in de EU) zijn een belemmering voor de voltooiing van de eengemaakte markt. Het probleem is aangepakt voor de landen van de eurozone waar grensoverschrijdende en binnenlandse transacties in euro's evenveel kosten. Daarentegen worden voor grensoverschrijdende transacties in andere valuta's dan de euro, of in euro's uit niet-eurolanden, hoge vergoedingen in rekening gebracht die tussen de betalingsdienstgebruikers in de EU een muur optrekken: de grote meerderheid profiteert van de voordelen van de gemeenschappelijke eurobetalingsruimte, terwijl een minderheid in relatief kleine valutagebieden woont en voor al hun grensoverschrijdende transacties hoge kosten moet betalen. Deze hoge kosten zijn een gevolg van de lage volumes en een gebrek aan moderne infrastructuur in het geval van andere valuta's dan de euro, maar ook van een gebrek aan concurrentiedruk en druk van de overheid op de betalingsdienstaanbieders om de lage kosten van transacties in euro's door te trekken naar gebruikers in niet-eurolanden.
Wat moet met dit initiatief worden bereikt?
Het doel van dit initiatief is de vergoedingen voor grensoverschrijdende betalingen in de hele EU te verminderen en zo bij te dragen aan een betere integratie van alle EU-burgers en -ondernemingen in de EU-economie. Dit moet worden bereikt door de vergoedingen voor grensoverschrijdende transacties gelijk te trekken met die voor binnenlandse transacties, terwijl ervoor wordt gezorgd dat dit niet leidt tot hogere vergoedingen voor andere diensten. Daarnaast moet bij valutawissel bij een grensoverschrijdende transactie worden gezorgd voor transparantie van de vergoedingen en, in voorkomend geval, vergelijkbaarheid van de opties voor de betalingsdienstgebruikers.
Wat is de meerwaarde van maatregelen op EU-niveau?
De lidstaten buiten de eurozone kunnen zelf de vereiste maatregelen nemen, en Verordening 924/2009 voorziet in die mogelijkheid. Er is echter slechts één lidstaat die dat gedaan heeft, en niets wijst erop dat andere lidstaten dit voorbeeld gaan volgen. Het is al even onwaarschijnlijk dat het probleem in de nabije toekomst door de toetreding tot de eurozone van niet-eurolanden wordt opgelost, wat de verwachting was toen de beginselen van Verordening 924/2009 in 2001 voor het eerst werden ingevoerd. Het scenario om de hinderpalen in de eengemaakte markt ten gevolge van de kosten voor grensoverschrijdende transacties uit de weg te ruimen, is dus geen werkelijkheid geworden. Er moeten dus maatregelen op EU-niveau worden genomen.

B. Oplossingen
Welke wetgevende en niet-wetgevende beleidsmaatregelen zijn overwogen? Heeft een bepaalde optie de voorkeur? Waarom?
Omdat door het gebrek aan EU-wetgeving het probleem niet is opgelost, zijn vier beleidsalternatieven overwogen, die allemaal neerkomen op een uitbreiding van het beginsel van gelijktrekking van de kosten van binnenlandse transacties in de nationale valuta en de kosten van grensoverschrijdende transacties: (1) in de nationale valuta;

(2) in de nationale valuta **en** in euro's;

(3) **alleen** in euro's;

(4) in alle valuta's van EU-lidstaten, ongeacht waar ze plaatsvinden.

Optie 3 is efficiënt omdat er ook in niet-eurolanden moderne infrastructuur voor grensoverschrijdende betalingen in euro's beschikbaar zijn voor alle betalingsdienstaanbieders. De meeste grensoverschrijdende transacties in niet-eurolanden luiden in euro's, dus optie 3 zou een groot deel van de grensoverschrijdende transacties bestrijken. Omdat transacties in euro's goedkoop zijn, zou er maar een klein risico bestaan dat de vergoedingen voor binnenlandse transacties worden verhoogd om de dure grensoverschrijdende transacties in andere valuta's dan de euro te kruissubsidiëren. Optie 3 is ook in overeenstemming met de doelstelling op langere termijn dat de euro de gemeenschappelijke munteenheid van alle lidstaten wordt. De aanvaarding van deze optie door belanghebbenden zou ook beter verlopen dan bij de andere opties.

Wie steunt welke optie?

De betalingsdienstaanbieders zouden liever een status quo zien, maar zouden optie 3 het meest aanvaardbaar achten mocht er een wetgevingsinitiatief worden genomen. Voor de betalingsdienstgebruikers kunnen de opties 2 en 4 gunstiger uitvallen, mits de betalingsdienstaanbieders geen andere prijzen verhogen (vergoedingen voor rekeningbeheer, vergoedingen voor valutawissel) om de dure grensoverschrijdende transacties in andere valuta's dan de euro te kruissubsidiëren. Het Europees Parlement zou liever kunnen zien dat meer transacties onder het toepassingsgebied vallen, terwijl van de lidstaten kan worden verwacht dat zij de voorkeur geven aan optie 3, aangezien zij niet vrijwillig gebruikmaakten van de opties 1 en 2 waarin de bestaande Verordening 924/2009 voorziet.

C. Effecten van de voorkeursoptie

Wat zijn de voordelen van de voorkeursoptie (indien van toepassing, anders van de belangrijkste opties)?

De gemiddelde prijzen voor grensoverschrijdende transacties in euro's in niet-eurolanden worden momenteel geraamd op 8 EUR voor een overmaking, 0,40 EUR voor een kaartbetaling en 2,30 EUR voor een geldopname. De voorkeursoptie zou deze prijzen verminderen tot die voor binnenlandse transacties in de binnenlandse lokale valuta die gemiddeld respectievelijk 1 EUR, 0 EUR en 0,63 EUR bedragen. Aangenomen dat het aandeel van de transacties in euro's in de totale grensoverschrijdende transacties niet zal verminderen, kunnen de betalingsdienstgebruikers naar verwachting 900 miljoen EUR per jaar besparen. Zij zouden ook profiteren van transparantere en minder complexe vergoedingsstructuren die tot meer concurrentie kunnen leiden. De lagere kosten voor grensoverschrijdende transacties zouden diepere economische integratie van de EU bevorderen met een meer productieve en concurrerende economie tot gevolg. Er kunnen ook politieke voordelen zijn, omdat dit net zoals de regelgeving inzake roaming op het gebied van telecom een goed initiatief is voor de burgers, al is het effect op hun leven minder groot.

Wat zijn de kosten van de voorkeursoptie (indien van toepassing, anders die van de belangrijkste opties)?

De betalingsdienstaanbieders zouden inkomstenverlies lijden dat qua bedrag overeenstemt met de besparingen door de gebruikers, maar die verliezen kunnen op de langere termijn worden beperkt door de toename van de transactievolumes. De extra kosten voor de autoriteiten (toezichthouders) voor de handhaving van de verordening zouden verwaarloosbaar zijn.

Wat zijn de gevolgen voor bedrijven, kmo's en micro-ondernemingen?

Kmo's in de eurozone kunnen meer vraag uit lidstaten buiten de eurozone verwachten, aangezien de hoge vergoedingen voor grensoverschrijdende betalingen een significante hinderpaal vormen. Kmo's in de lidstaten buiten de eurozone zullen alle inwoners en ondernemingen van de EU kunnen bereiken met goedkope betalingen, in plaats van alleen de bevolking van hun land van herkomst. Zij zullen dus een

betere concurrentiepositie hebben op de eengemaakte markt. De kleinste kmo's zullen het meest profiteren, omdat zij niet kunnen onderhandelen over de vergoedingen die zij voor grensoverschrijdende betalingen betalen.

Zijn er significante gevolgen voor de nationale begrotingen en overheden?

Er zijn geen significante gevolgen voor de nationale begrotingen en overheden voorzien.

Zijn er nog andere significante gevolgen?

De betalingsdienstaanbieders zullen bij uitvoering hun inkomsten zien dalen en kunnen als tegenmaatregel de kosten van valutawissel gebruiken om het inkomstenverlies goed te maken, omdat die kosten minder bekend zijn bij de betalingsdienstgebruikers en voor hen niet transparant genoeg zijn om te meten. De betalingsdienstenrichtlijn legt al transparantievereisten op die nader moeten worden bepaald om doeltreffender te zijn. Omdat valutawissel in een snel veranderende omgeving erg technisch van aard is, krijgt de Europese Bankautoriteit de taak technische reguleringsnormen te ontwikkelen om de praktijken op het gebied van valutawissel beter te kaderen.

D. Opvolging

Wanneer wordt dit beleid geëvalueerd?

Het beleid moet na drie jaar worden geëvalueerd om te controleren of de betalingsdienstaanbieders hebben geprobeerd de verloren inkomsten goed te maken door andere prijzen te verhogen, en of meer transacties onder het toepassingsgebied van de verordening kunnen worden gebracht.